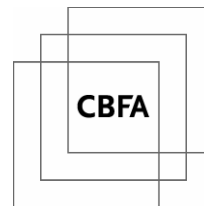

COMMISSIE VOOR HET BANK-, FINANCIE- EN ASSURANTIEWEZEN
Toezicht op de financiële informatie en markten

Studies en documenten: nr. 26

Juni 2004

**DE RESULTATEN VAN DE IAS/IFRS-ENQUÊTE
UITGEVOERD DOOR DE CBFA BIJ BELGISCHE
BEURSGENOTEERDE ONDERNEMINGEN**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding en belangrijke vaststellingen	3
2.	Vennootschappen opgenomen in de IAS/IFRS-enquête.....	4
3.	Respons op de IAS/IFRS-enquête	6
4.	Analyse van de antwoorden	7
	4.1. IAS/IFRS-Projectplanning	7
	4.2. Concrete IAS/IFRS-conversiestappen	10
	4.3. Moeilijke punten bij de IAS/IFRS-conversie	15
	4.4. IAS/IFRS-conversietijdstip	19
	4.5. Kostprijs van de IAS/IFRS-conversie.....	21
	4.6. IAS/IFRS-beoordeling	21
	4.7. Toepassing van de CESR-aanbeveling	23
5.	Bijlagen	25
	5.1. Lijst van de vennootschappen opgenomen in de IAS/IFRS-enquête.....	25
	5.2. Vragenlijst inzake de IAS/IFRS-conversie	29

1. Inleiding en belangrijke vaststellingen

In maart 2004 publiceerde de CBFA de circulaire “Eerste IAS/IFRS-toepassing: stand van zaken inzake de voorbereiding door de Belgische genoteerde vennootschappen” (FMI/2004-01). In deze omzendbrief werd er eerst toelichting verstrekt bij de Europeesrechtelijke verplichting om vanaf de boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2005, de IAS/IFRS toe te passen in de geconsolideerde jaarrekening van de genoteerde vennootschappen; vervolgens werden de in het koninklijk besluit van 4 december 2003 opgenomen maatregelen beschreven die een vlotte overgang naar de verplichte toepassing van de internationale verslaggevingsnormen moeten waarborgen; tenslotte werd aanbevolen om de CESR-aanbeveling te volgen inzake de informatieverstrekking verbonden met de eerste IAS/IFRS-toepassing.

Aan de genoteerde vennootschappen werd gevraagd om op vrijwillige basis hun medewerking te verlenen aan het invullen van een vragenlijst inzake de IAS/IFRS-conversie. De belangrijkste thema's die in deze vragenlijst werden opgenomen betreffen:

- de IAS/IFRS-projectplanning;
- de concrete IAS/IFRS-conversiestappen;
- de problematische aspecten van de IAS/IFRS-conversie;
- de timing en de kostprijs van de IAS/IFRS-conversie;
- de beoordeling van de IAS/IFRS;
- de informatieverstrekking over de IAS/IFRS-conversie (CESR-aanbeveling).

De antwoorden op deze vragenlijst worden hierna geanalyseerd. Zij moeten de CBFA toelaten om:

- een stand van zaken op te maken van de wettelijke verplichting de nodige administratief-organisatorische maatregelen te treffen om de IAS/IFRS toe te passen vanaf 1 januari 2005 (artikel 3 van het koninklijk besluit van 4 december 2003)
- in voorkomend geval, de daarmee verband houdende problemen te inventariseren.

De belangrijkste vaststellingen die blijken uit de verstrekte antwoorden worden hieronder samengevat:

- (1) nagenoeg drie op vier van de ondervraagde vennootschappen die antwoordden op de vragenlijst, hebben een IAS/IFRS-conversieplan opgesteld, maakten de nodige middelen vrij om dit plan succesvol te realiseren, identificeerden de belangrijkste verschillen en zorgden voor een aangepaste vorming;**
- (2) de eerste IAS/IFRS-toepassing wordt eerder opgevat als een reconciliatie oefening (verschillenanalyse en aanpassing van de huidige rapportering) dan als het toepassen van een nieuw, eigensoortig rapporteringssysteem met eigen grondslagen en concepten;**

- (3) sommige IAS/IFRS-normen worden problematisch ervaren door twee sectoren: enerzijds de bankverzekeringsholdings (problematiek IAS 39 “Opname waardering van financiële instrumenten”), anderzijds de investeringsvennootschappen (problematiek IAS 27 “ Geconsolideerde jaarrekeningen en administratieve verwerking van investeringen in dochterondernemingen”);
- (4) een aantal belangrijke IAS levert toepassingsproblemen op (vnl. IAS 14 “Gesegmenteerde informatie”, IAS 19 “Personeelsbeloningen” en IAS 39 “Opname en waardering van financiële instrumenten”);
- (5) de meeste ondervraagde vennootschappen zullen slechts in de loop van 2004 of vanaf 1 januari 2005 met de IAS/IFRS-boekhouding starten;
- (6) de beoordeling van de IAS/IFRS (duidelijkheid, toepasselijkheid, toegevoegde waarde, omvattend karakter) is zeer genuanceerd;
- (7) de financiële communicatie over de eerste IAS/IFRS-toepassing gebeurt overwegend vanaf het jaarverslag 2004.

2. Vennootschappen opgenomen in de IAS/IFRS-enquête

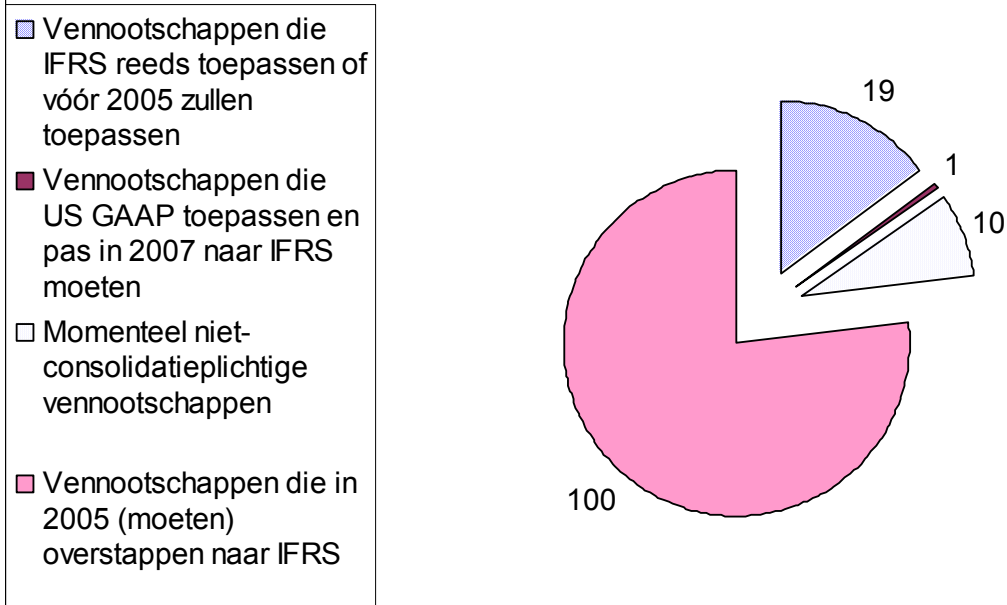
De IAS/IFRS-enquête werd verstuurd aan de vennootschappen onderworpen aan het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 4 december 2003, dit zijn *de vennootschappen naar Belgisch recht waarvan de financiële instrumenten zijn toegelaten tot de verhandeling op een Belgische gereguleerde markt met uitzondering van de vennootschappen die verzekering of herverzekering tot voorwerp hebben, de kredietinstellingen, de Nationale Bank en de beleggingsondernemingen*.

In totaal gaat het om een groep van 130 vennootschappen waarvan er 118 behoren tot de eerste markt, 7 tot de tweede markt en 5 tot de nieuwe markt¹.

¹ Aan volgende groepen van vennootschappen werd **niet** gevraagd om mee te werken aan het beantwoorden van de IAS/IFRS-vragenlijst hetzij omdat zij de IAS/IFRS-conversie reeds hebben beëindigd, hetzij omdat zij niet onderworpen zijn aan de IAS/IFRS-verplichting, hetzij omdat zij uitstel genieten van de IAS/IFRS-verplichting

- a) de vennootschappen die de IAS/IFRS reeds toepassen hetzij vanaf boekjaar 2004 met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 4 december 2004, hetzij vanaf vorige boekjaren na daartoe een afwijking verkregen te hebben van de CBFA.
In totaal gaat het om 19 vennootschappen.
- b) de vennootschappen die niet onderworpen zijn aan de Europese IAS verordening omdat zij niet consolidatieplichtig zijn en uitsluitend een enkelvoudige jaarrekening opstellen.
In totaal gaat het om 10 vennootschappen.
- c) de vennootschappen waarvan de financiële instrumenten zijn toegelaten tot de openbare handel in een derde land en daartoe reeds internationaal aanvaarde normen toepassen, wat hun toelaat om met

Graf. 1: Beschrijving van de populatie Belgische genoteerde vennootschappen voorwerp van de studie

In totaal werd dus aan **100 vennootschappen**² gevraagd om de vragenlijst inzake de IAS/IFRS-conversie in te vullen, wat overeenstemt met **77 % van de potentiële doelgroep**.

Van deze vennootschappen behoren er:

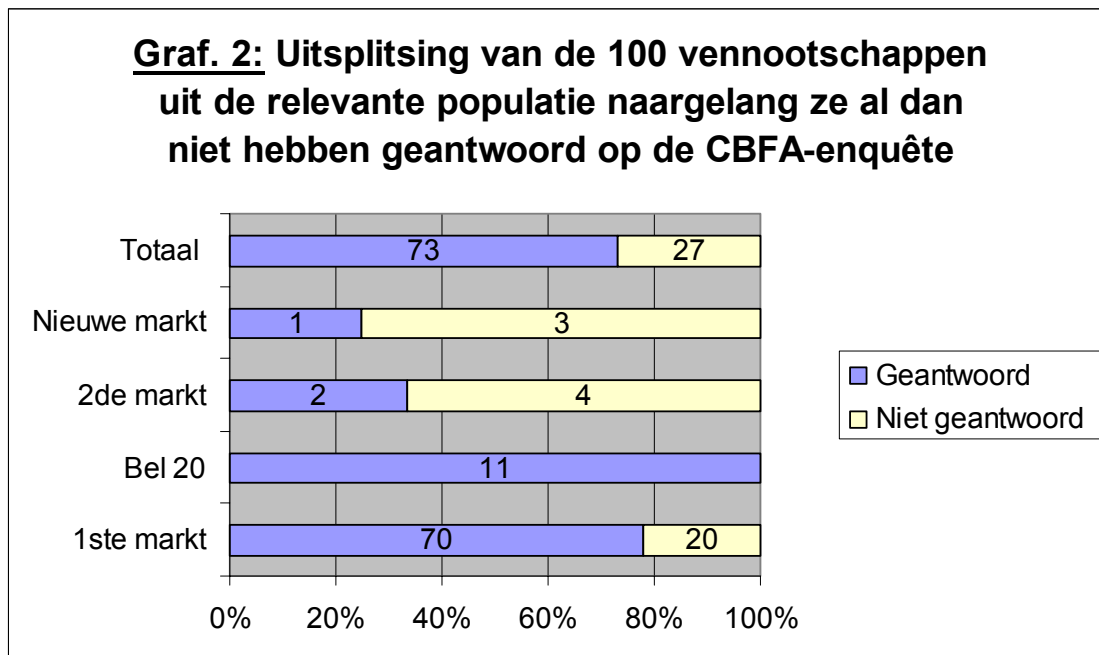
- 90 tot de eerste markt of 90% van de doelgroep
- 6 tot de tweede markt of 6% van de doelgroep
- 4 tot de nieuwe markt of 4% van de doelgroep

toepassing van artikel 4 van het koninklijk besluit van 4 december 2003, de IAS/IFRS slechts toe te passen vanaf 1 januari 2007.
Het gaat slechts om één vennootschap.

² Hierna worden deze 100 vennootschappen soms omschreven als de relevante populatie.

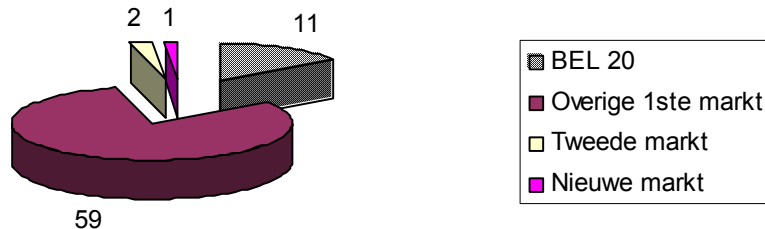
3. Respons op de IAS/IFRS-enquête

73 vennootschappen verleenden hun medewerking aan het invullen van de vragenlijst inzake de IAS/IFRS-conversie (zie grafiek 2 en 3). Dit aantal stemt overeen met 73% van de totale doelgroep als volgt verdeeld:

- 70 vennootschappen behorend tot de eerste markt (of 78% van de doelgroep behorend tot de eerste markt) overeenstemmend met 91% van de totaal verstrekte antwoorden;
- 2 vennootschappen behorend tot de tweede markt (of 33% van de doelgroep behorend tot de tweede markt);
- 1 vennootschap behorend tot de nieuwe markt (of 25% van de doelgroep behorend tot de nieuwe markt).

Graf. 3: Uitsplitsing van de vennootschappen uit de relevante populatie die hebben geantwoord

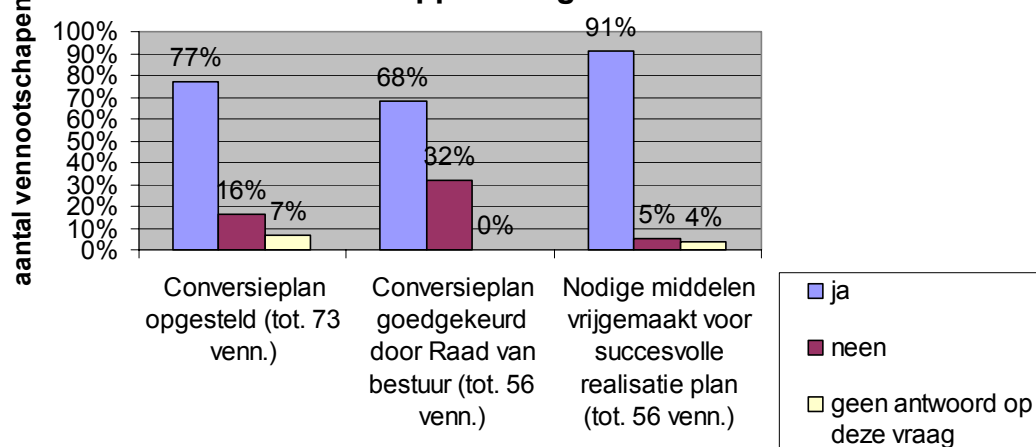

De relevantie van de hierna verstrekte analyse moet dan ook gerelateerd worden aan deze verdeling. Daarbij dient bemerkt te worden dat **alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen behorend tot de doelgroep (11), de vragenlijst hebben beantwoord**. In de hierna opgenomen analyse worden hun antwoorden afzonderlijk geanalyseerd.

4. Analyse van de antwoorden

4.1. IAS/IFRS-Projectplanning

Graf. 4a: Overzicht van de IFRS-projectplanning door de vennootschappen die geantwoord hebben

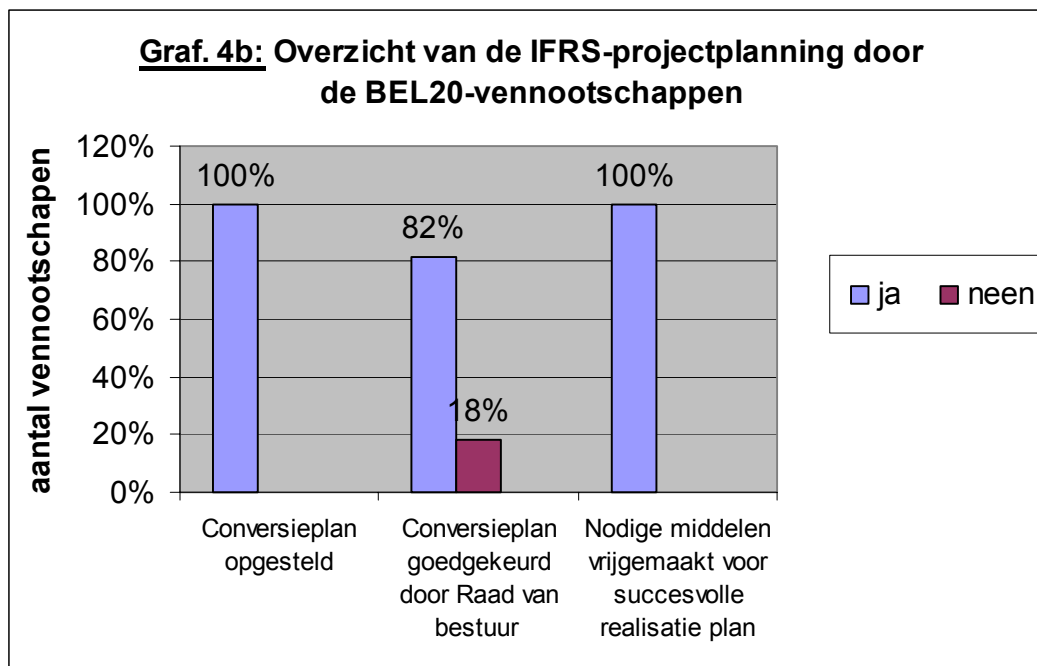

- aanwezigheid van een conversieplan

Meer dan 75% van de vennootschappen verklaren dat zij een IAS/IFRS-conversieplan hebben opgesteld.

De afwezigheid van een conversieplan hoeft niet te betekenen dat er niet zou worden gewerkt aan de IAS/IFRS-toepassing maar doet toch vragen rijzen over de planning van de conversie waarvoor naar schatting 12 tot 18 maanden zouden nodig zijn.

Alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen hebben een conversieplan opgesteld.

- goedkeuring door of voorlegging aan raad van bestuur, directiecomité, auditcomité

Het conversieplan werd in 68% van de gevallen voorgelegd aan of goedgekeurd door de raad van bestuur. In de overige gevallen werd het bijna steeds voorgelegd aan of goedgekeurd door het directiecomité of auditcomité.

Deze goedkeuring of voorlegging waarborgen dat de betrokken vennootschappen zich terdege bewust zijn van de IAS/IFRS-conversieproblematiek.

Bij negen van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen werd dit plan voorgelegd aan of goedgekeurd door de raad van bestuur, de overige twee BEL 20-vennootschappen lieten dit plan goedkeuren of legden het voor aan het directie- of auditcomité.

- middelen voor de uitvoering van het conversieplan

Meer dan 90% van de vennootschappen die een IAS/IFRS-conversieplan hebben opgesteld, verklaren dat de nodige middelen werden vrijgemaakt om dit plan succesvol te realiseren.

Alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen verklaren de nodige middelen te hebben voorzien.

- krachtlijnen van het conversieplan

De meerderheid van de vennootschappen die een conversieplan hebben opgesteld, richtten een bijzondere IAS/IFRS-projectgroep op voor de uitvoering ervan. De samenstelling van deze projectgroep kan verschillende vormen aannemen :

- uitsluitend internen
- internen en frequente consultatie van de commissaris
- internen, frequente consultatie van de commissaris en externen

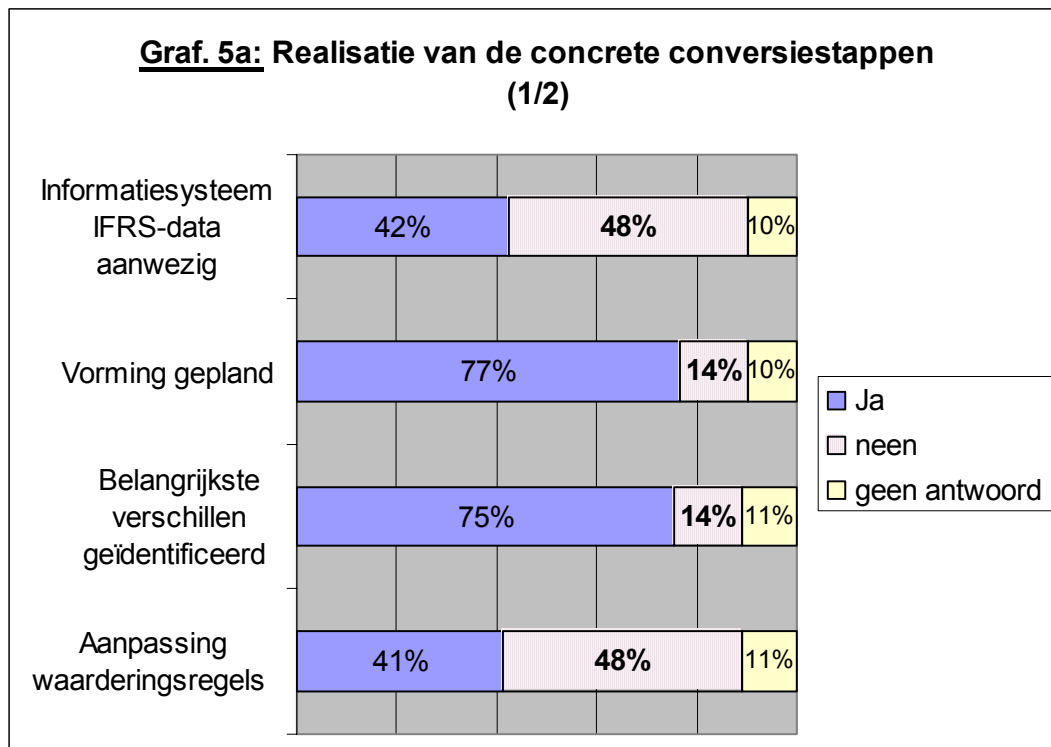
In de meeste gevallen worden in een eerste fase de belangrijkste gevolgen van de IAS/IFRS-toepassing geïdentificeerd in vergelijking met de huidige rapportering, gevolgd door een detailanalyse.

Vervolgens worden de waarderingsregels aangepast en worden de procedures bepaald voor de gegevensverzameling noodzakelijk voor de toepassing van deze aangepaste waarderingsregels.

Tenslotte wordt een aangepaste rapporteringsvorm vastgelegd en wordt er een voorlopige openingsbalans opgesteld die ter beoordeling wordt voorgelegd aan de commissaris.

Veelal wordt er op geregelde tijdstippen gerapporteerd over de voortgang van de werkzaamheden.

4.2. Concrete IAS/IFRS-conversiestappen

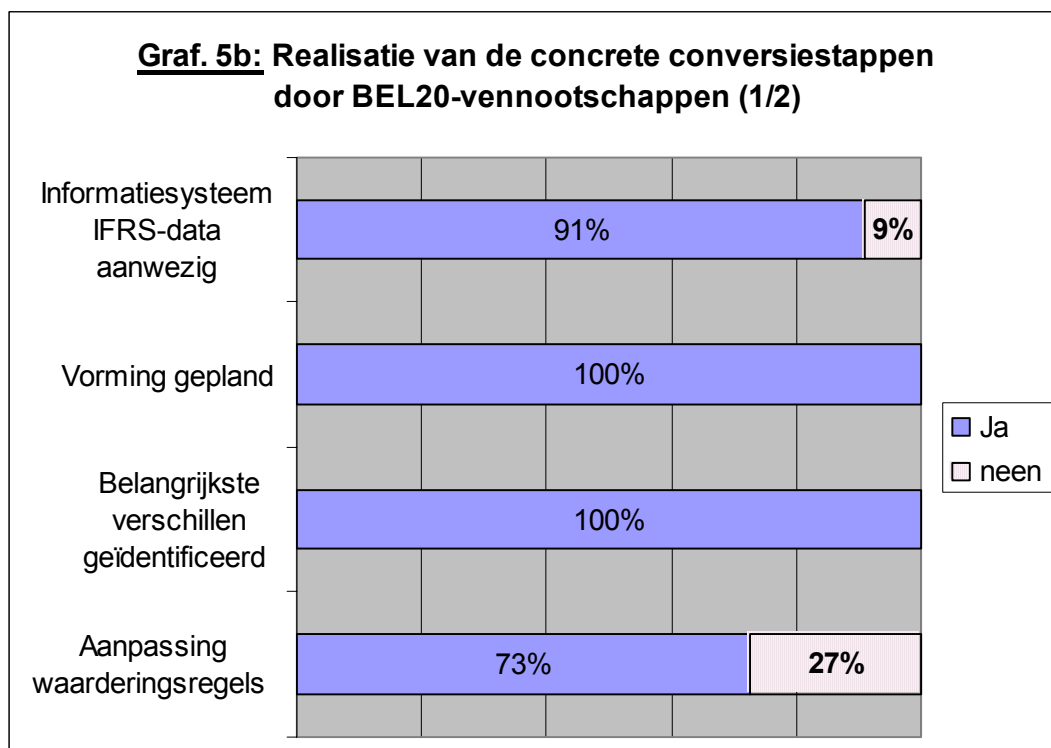
- *aanpassing van de waarderingsregels*

Slechts een minderheid van de vennootschappen (41%) zijn reeds overgegaan tot het in overeenstemming brengen van hun waarderingsregels met de IAS/IFRS-waarderingsregels.

Uit de aard van de verstrekte antwoorden kan echter niet worden afgeleid of de vennootschappen deze vraag slechts bevestigend beantwoord hebben wanneer het gaat om de formele aanpassing van de waarderingsregels die is goedgekeurd door de raad van bestuur.

Acht van de ondervraagde Bel 20-vennootschappen antwoorden dat de waarderingsregels werden aangepast.

Graf. 5b: Realisatie van de concrete conversiestappen door BEL20-vennootschappen (1/2)

• identificatie van de belangrijkste verschillen

Bij een meerderheid van de vennootschappen (75%) werden de belangrijkste verschillen van de IAS/IFRS-toepassing in vergelijking met de huidige toegepaste normen (meestal het Belgische jaarrekeningrecht, in enkele gevallen US GAAP) geïdentificeerd.

Alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen identificeerden deze verschillen.

Uit de verstrekte antwoorden kan worden afgeleid dat de meeste vennootschappen de eerste IAS/IFRS-toepassing conceptueel eerder opvatten als een reconciliatie oefening (aanpassing van de bestaande financiële rapportering) dan als het toepassen van een nieuw rapporteringssysteem met eigen grondslagen en concepten.

• IAS/IFRS-vorming

De meeste vennootschappen (77%) zorgden voor een aangepaste IAS/IFRS-opleiding.

In de meeste gevallen bestaat deze uit een literatuurstudie en het volgen van specifieke seminars door een beperkte groep, in een aantal gevallen aangevuld met veralgemeende interne vorming en overleg met externe IAS/IFRS-deskundigen.

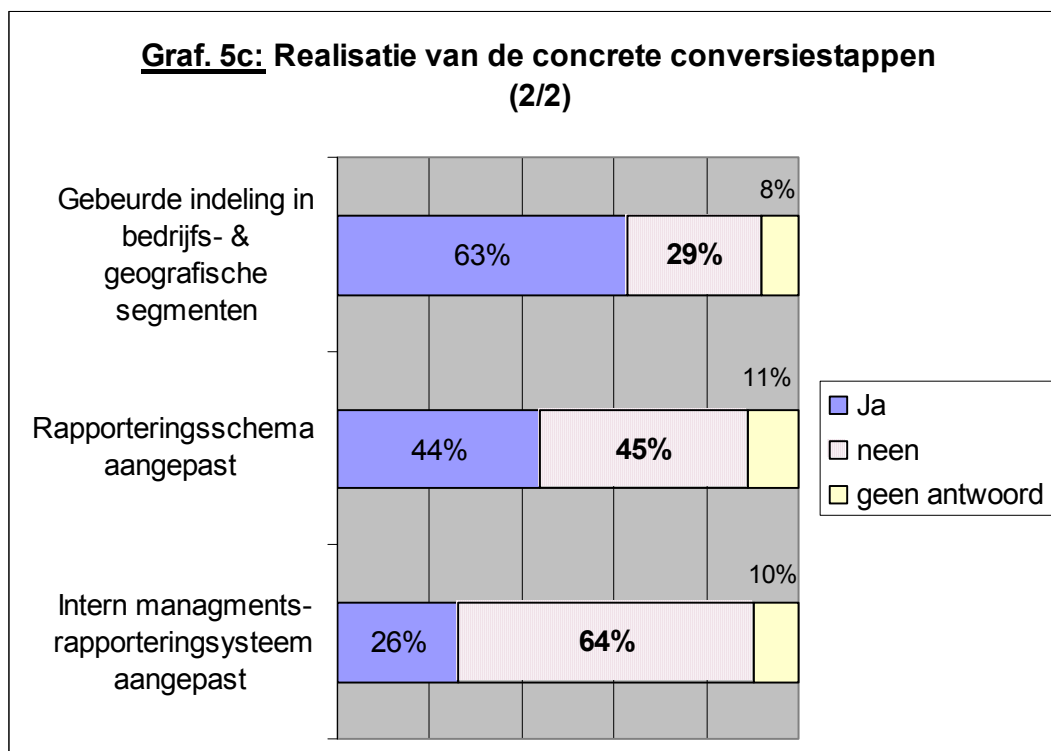
Alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen beantwoordden de vormingsvraag positief.

• Gegevensverzameling voor IAS/IFRS-toepassing

Een minderheid (42%) van de ondervraagde vennootschappen zijn reeds klaar met een informatiesysteem dat hun moet toelaten de noodzakelijke gegevens te verzamelen voor de IAS/IFRS-toepassing.

De verstrekte antwoorden laten niet toe om de oorzaken te achterhalen waarom deze conversiestap nog niet is uitgevoerd door een belangrijk deel van de vennootschappen. Men kan vermoeden dat de omvangrijke gegevensinput voor de IAS/IFRS-toepassing niet vreemd zal zijn aan deze vaststelling.

Tien van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen verklaren reeds te beschikken over een aangepast informatiesysteem.

• Interne managementrapportering

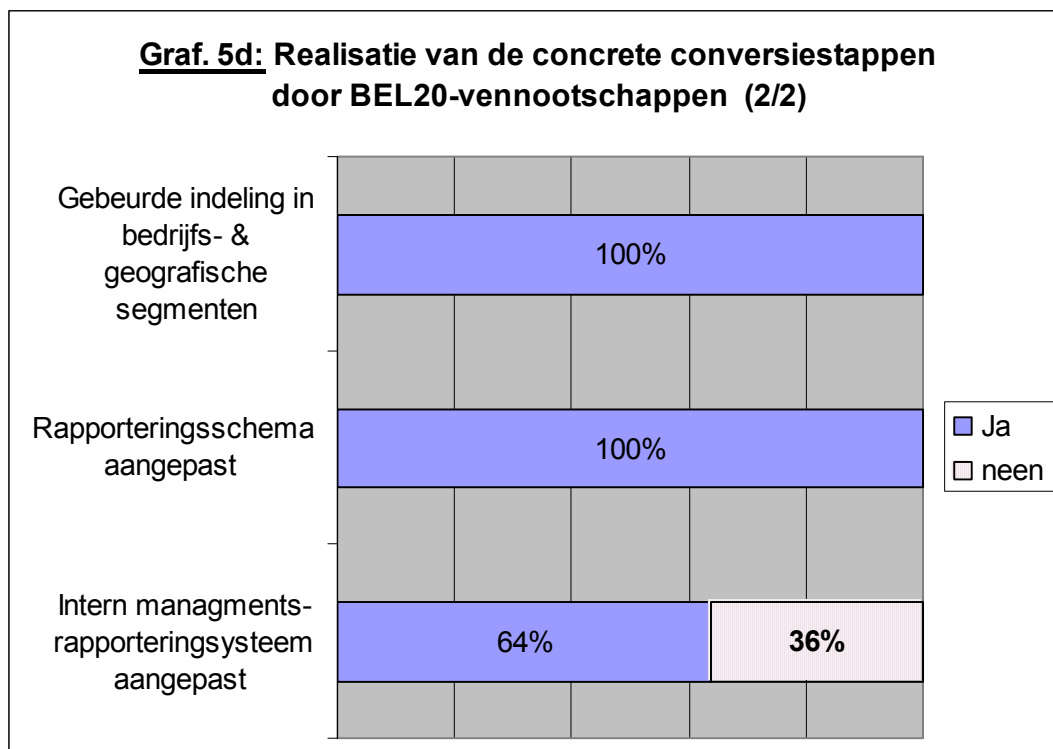
Slechts 26 % van de ondervraagde vennootschappen heeft de interne managementrapportering reeds aangepast aan de IAS/IFRS.

Uit een vorig onderzoek uitgevoerd in 2002³ bleek nochtans dat de grote meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (92%) van plan waren om de IAS/IFRS te gebruiken als basis voor de interne managementrapportering.

Hoewel de verstrekte antwoorden niet toelaten om te achterhalen waarom deze aanpassing nog niet gebeurde, kan vermoed worden dat met deze aanpassing gewacht zal worden tot het ogenblik waarop de IAS/IFRS operationeel worden toegepast. Deze vaststelling is in lijn met een recente actualisatie van het vermelde PWC onderzoek (*IFRS Ready to take the plunge*) waarin hierover wordt gesteld dat: “...*The majority of companies have yet to assess how IFRS will affect the reports that management uses to monitor the financial performance of the business...*”.

Het in overeenstemming brengen van beide zal ook de door IAS 14 vereiste gesegmenteerde informatie in belangrijke mate vereenvoudigen.

Zeven van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen antwoorden deze aanpassing reeds te hebben uitgevoerd.

³ (PWC enquête “ *Les Normes Comptables Internationales: les entreprises belges sont-elles prêtes pour l’échéance de 2005* »)

· Ontwikkeling van een aangepast rapporteringsschema

De ondervraagde vennootschappen die al of niet reeds een aangepast rapporteringsschema hebben ontworpen voor hun financiële verslaggeving met toepassing van de IAS/IFRS zijn ongeveer gelijk verdeeld. De antwoorden stemmen nagenoeg overeen met de antwoorden op de vraag naar de IAS/IFRS-gegevensverzameling.

In tegenstelling tot het Belgische jaarrekeningrecht dat vrij strikte vormvoorschriften bepaalt voor de financiële rapportering, bevatten de IAS/IFRS zeer weinig van deze voorschriften. Daarentegen zijn de inhoudelijke IAS/IFRS-informatievereisten erg aanzienlijk. Bijgevolg zullen de vennootschappen zelf moeten beoordelen of hun financiële verslaggeving beantwoordt aan de (inhoudelijke) IAS/IFRS-vereisten.

Alle ondervraagde BEL 20-vennootschappen antwoorden reeds een aangepast schema ontwikkeld te hebben.

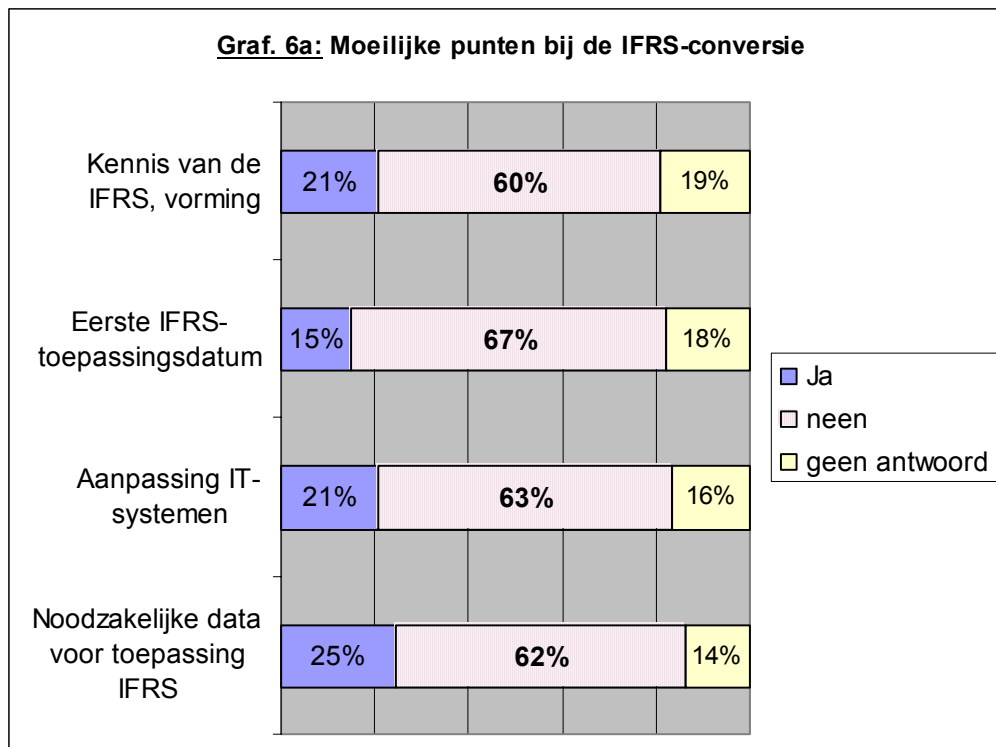
· Indeling in bedrijfs- en geografische segmenten

IAS 14 “Gesegmenteerde informatie” bepaalt uitgebreide vereisten voor de rapportering van financiële informatie per segment d.i. enerzijds informatie over de verschillende soorten producten en diensten en anderzijds informatie over de verschillende geografische gebieden waarin deze producten en diensten worden gepresteerd.

Een meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (63%) verklaren reeds klaar te zijn met deze oefening. Uit de verstrekte antwoorden kan niet worden afgeleid waarom de indeling nog niet gebeurde bij de overige vennootschappen.

Tien van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen beantwoorden deze vraag positief.

4.3. Moeilijke punten bij de IAS/IFRS-conversie

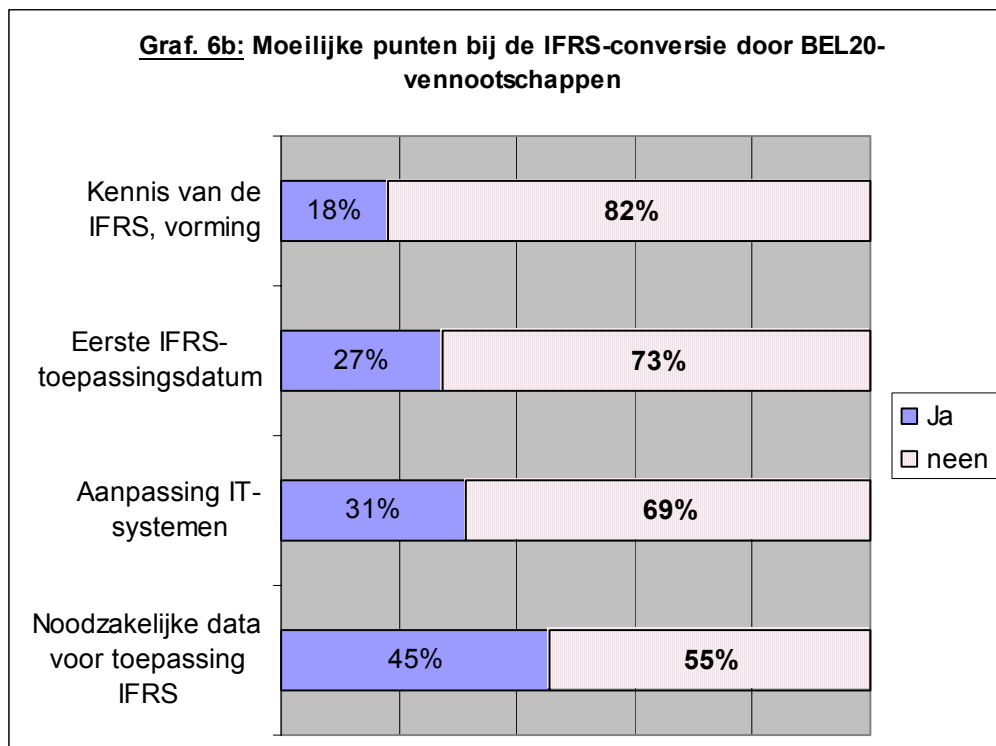

- gegevensverzameling voor de IAS/IFRS-toepassing

De meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (62%) verklaren geen problemen te hebben met het bekomen van de gegevens die noodzakelijk zijn voor de IAS/IFRS-toepassing.

De vennootschappen die hiermee wel problemen hebben (25%) vermelden o.m. de gegevens die nodig zijn voor de verwerking van toegezegd-pensioenregelingen, de gegevens nodig voor de verwerking van financiële instrumenten (bijzondere problematiek voor de bankverzekeringsholdings), de historische gegevens nodig voor de eerste IAS/IFRS-toepassing en, meer algemeen, het recent en actueel erg evolutieve karakter van de toepasselijke normen.

Vijf van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen ervaren problemen met de gegevensverzameling. Dit relatief hoge aantal houdt verband met de bijzondere toestand van de bankverzekeringsholdings (onduidelijkheid over de toepassing van IAS 39).

- *aanpassing van de IT systemen*

Nagenoeg een zelfde aantal vennootschappen (63%) zegt geen problemen te ondervinden met de aanpassing van hun IT systemen aan de IAS/IFRS-toepassing.

De verstrekte antwoorden laten in de meeste gevallen niet toe te beoordelen waarom deze factor wel een probleem vormt voor 21% van de ondervraagde vennootschappen.

Ook deze factor wordt door vijf BEL 20-vennootschappen als een probleempunt aangeduid. Dit aantal houdt opnieuw verband met de bijzondere toestand van de bankverzekeringsholdings (onduidelijkheid over de toepassing van IAS 39).

- *eerste verplichte IAS/IFRS-toepassingsdatum (1 januari 2005)*

De meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (67%) hebben geen probleem met de eerste verplichte IAS/IFRS-toepassingsdatum.

Zij die daar wel moeilijkheden mee ervaren (15%) vermelden hoofdzakelijk de onzekerheid over de op 1 januari 2005 toe te passen normen enerzijds veroorzaakt door het uitblijven van Europese goedkeuring voor een aantal nieuwe en/of aangepaste

normen, anderzijds door zeer recente aanpassingen aan een groot aantal IAS/IFRS en de actuele evolutie van enkele.

Drie van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen ervaren de eerste toepassingsdatum als een probleempunt doch opnieuw houdt deze toestand verband met de problematiek van IAS 39.

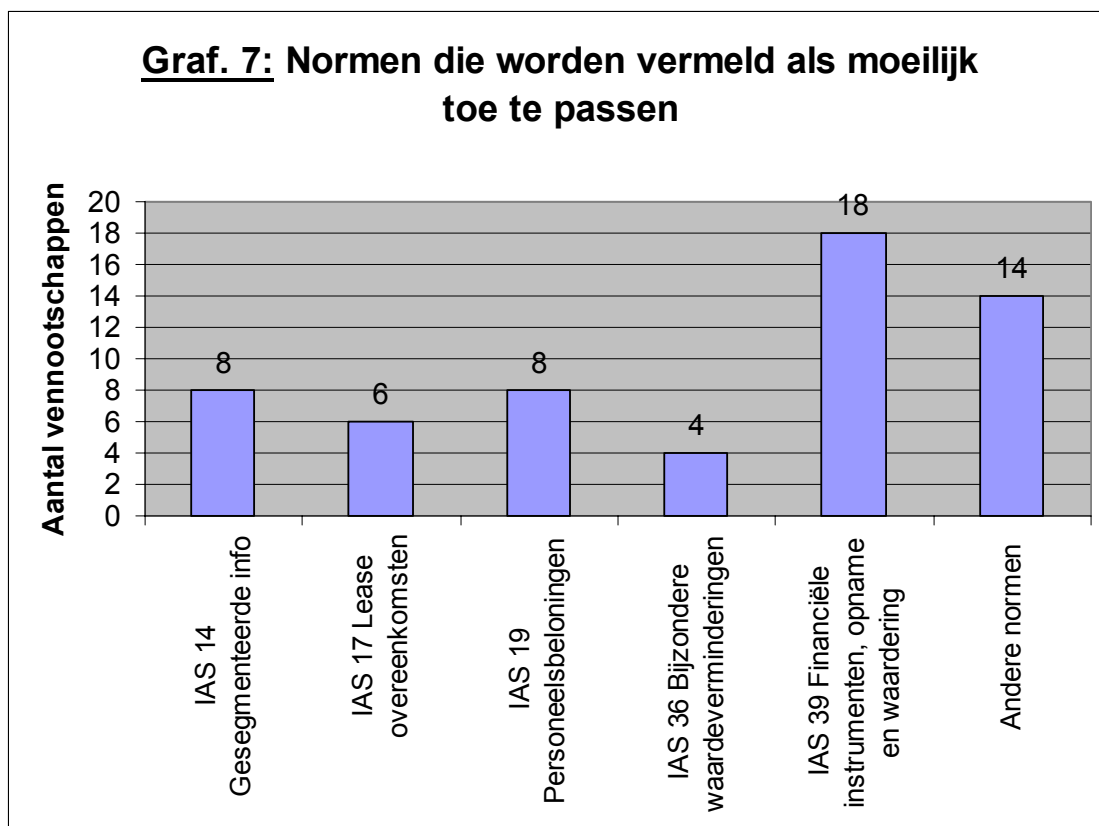
- IAS/IFRS-vorming

Ongeveer zestig procent van de ondervraagde vennootschappen antwoorden geen problemen te ondervinden met de IAS/IFRS-vorming.

Ongeveer twintig procent van de vennootschappen wijzen op de noodzaak van een continue opleiding en op de graad van complexiteit die een aanzienlijke bijkomende werklast veroorzaken.

Twee van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen ondervinden moeilijkheden met deze factor.

- moeilijk toe te passen IAS/IFRS

Volgende normen worden als moeilijk toe te passen ervaren:

- **IAS 14 “Gesegmenteerde informatie”**: 8 vennootschappen (11% van de vennootschappen die geantwoord hebben op de vragenlijst);
- **IAS 17 “Lease-overeenkomsten”**: 6 vennootschappen (8% van de vennootschappen die geantwoord hebben op de vragenlijst);
- **IAS 19 “Personeelsbeloningen”**: 8 vennootschappen (11% van de vennootschappen die geantwoord hebben op de vragenlijst);
- **IAS 36 “Bijzondere waardeverminderingen van activa”**: 4 vennootschappen (5% van de vennootschappen die geantwoord hebben op de vragenlijst);
- **IAS 39 “Opname en waardering van financiële instrumenten”**: 18 vennootschappen (25% van de vennootschappen die geantwoord hebben op de vragenlijst).

Veertien vennootschappen verklaren moeilijkheden te ondervinden met de toepassing van diverse normen (IAS 12 “Winstbelastingen”, IAS 27 “Geconsolideerde jaarrekeningen en administratieve verwerking van investeringen in dochterondernemingen”, IAS 33 “Winst per aandeel”, IAS 37 “Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa”).

4.4. IAS/IFRS-conversietijdstip

.IAS/IFRS-boekhouding

IFRS 1 “Eerste toepassing van de IFRS” verplicht de vennootschappen die in 2005 voor het eerst een jaarrekening opstellen met toepassing van IAS/IFRS tot het opstellen van een IAS/IFRS-openingsbalans op datum van 1 januari 2004 en tot het verstrekken van vergelijkende cijfers over het boekjaar 2004⁴. Deze verplichting impliceert echter niet dat er reeds een IAS/IFRS-boekhouding moet worden gevoerd vanaf 1 januari 2004.

Een meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (74%) antwoordt dat de boekhoudkundige IAS/IFRS-gegevensverwerking slechts in de loop van 2004 of vanaf 1 januari 2005 zal starten. Op dat ogenblik zal ook de IAS/IFRS-openingsbalans retroactief worden opgesteld.

⁴ We gaan hier uit van de hypothese dat het boekjaar samen valt met het kalenderjaar.

Vijftien procent van de ondervraagde vennootschappen startte op 1 januari 2004.

Slechts vier van de ondervraagde BEL 20 vennootschappen startten met de IAS/IFRS-boekhouding op 1 januari 2004.

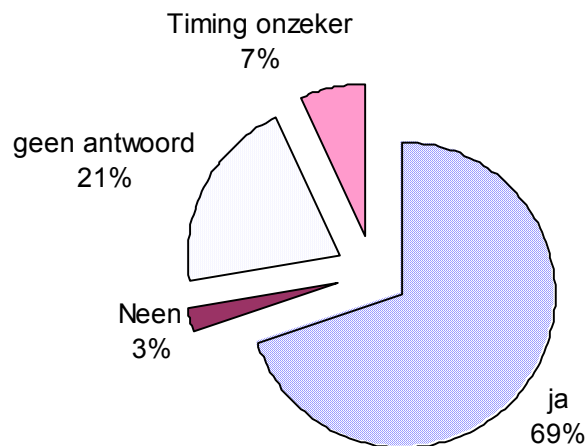
• Periodieke IAS/IFRS-rapportering 2005

De CESR-aanbeveling “ European Regulation on the application of IFRS in 2005. Recommendation for additional guidance regarding the transition to IFRS”, gepubliceerd in december 2003, beveelt de vennootschappen voor hun periodieke rapportering aan om bij voorkeur IAS 34 “Tussentijdse financiële verslaggeving” toe te passen. Indien deze toepassing echter onmogelijk zou zijn, wordt het aanvaardbaar geacht voor de periodieke rapportering tenminste de IAS/IFRS opname- en waarderingscriteria toe te passen die bij het afsluiten van het boekjaar 2005 zullen gelden.

Ongeveer 70% van de ondervraagde vennootschappen bevestigen dat zij IAS 34 zullen toepassen voor hun periodieke rapportering in 2005.

Negen van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen zouden in 2005 periodiek rapporteren met toepassing van IAS 34.

Graf. 9: Zal de periodieke rapportering in 2005 gebeuren met toepassing van IFRS ?

4.5. Kostprijs van de IAS/IFRS-conversie

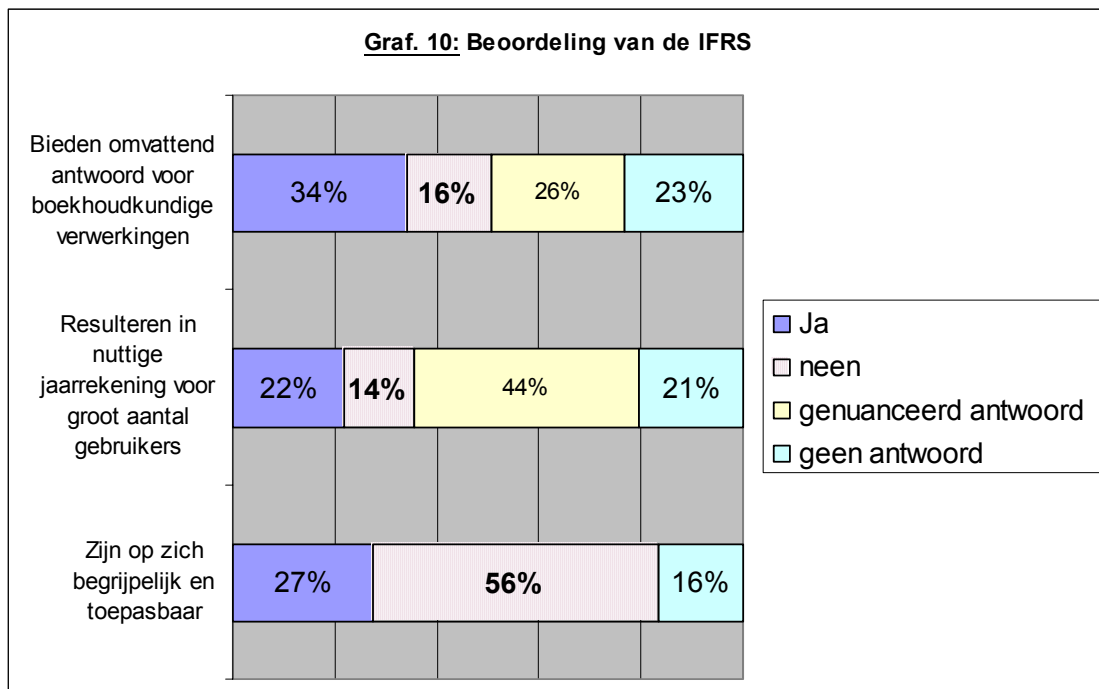
Iets meer dan de helft van de ondervraagde vennootschappen (52%) beantwoordt de vraag over de kostprijs van de IAS-conversie met volgende verdeling (in duizenden euro):

< 50 : 4 vennootschappen
50-100 : 5 vennootschappen
100-150 : 6 vennootschappen
150-200 : 5 vennootschappen
> 200 : 19 vennootschappen

De meegedeelde bestanddelen van de kostprijs betreffen hoofdzakelijk de kosten van extern advies, eigen personeelskosten, ICT kosten en revisorale werkzaamheden.

Bij de ondervraagde BEL 20-vennootschappen schommelt de geschatte kostprijs tussen 600 duizend euro en 6,2 mio euro.

4.6. IAS/IFRS-beoordeling

- IAS/IFRS zijn op zich begrijpelijk en toepasbaar

Slechts 27% van de ondervraagde vennootschappen zijn van oordeel dat de IAS/IFRS op zich begrijpelijk en toepasbaar zijn.

De vennootschappen die deze mening niet zijn toegedaan geven hiervoor volgende redenen op :

- de noodzaak tot studie van interpretaties van (SICS) en appendices bij de normen voor een goed begrip ervan;
- de noodzaak aan bijkomende duiding voor bepaalde normen;
- het gebrek aan concrete toepassingsvoorbeelden;
- de noodzaak aan toelichting door externe specialisten.

Dezelfde opvatting wordt vastgesteld bij de ondervraagde BEL 20-vennootschappen, waarvan er slechts 2 verklaren dat de IAS/IFRS op zich begrijpelijk en toepasbaar zijn.

· Toegevoegde waarde van de IAS/IFRS-rapportering

Slechts 22% van de ondervraagde vennootschappen verklaren dat de toepassing van de IAS/IFRS resulteert in een jaarrekening die voor een groot mogelijke aantal gebruikers nuttig is voor het nemen van economische beslissingen.

Deze vaststelling is in tegenstelling met het door de IAS/IFRS beoogde doel van de jaarrekening (IASB Raamwerk, alinea 12).

Vele vennootschappen (44%) antwoorden genuanceerd en stellen o.m. dat:

- de IAS/IFRS slechts geschikt zijn voor grote vennootschappen met gedifferentieerde activiteiten;
- de IAS/IFRS-jaarrekening enkel kan worden begrepen door de ingewijde gebruiker;
- de IAS/IFRS-toepassing leidt tot volatiele resultaten die moeilijk vergelijkbaar zijn in de tijd;
- de IAS/IFRS tot concurrentieverstoring kan leiden met niet-genoteerde vennootschappen omwille van de te verstrekken informatie;
- de primauteit van het aandeelhouderswaardeprincipe boven het voorzichtigheidsprincipe te veel risico veroorzaakt.

Slechts 3 van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen antwoorden onvoorwaardelijk dat de IAS/IFRS-rapportering inderdaad tot een jaarrekening leidt die voor een groot aantal gebruikers nuttig is voor het nemen van economische beslissingen.

· Omvattend karakter van de IAS/IFRS

Slechts 34% van de ondervraagde vennootschappen antwoorden dat de IAS/IFRS een omvattend antwoord bieden voor het verwerken van transactie en gebeurtenissen in de jaarrekening.

26 procent van de vennootschappen antwoorden genuanceerd door o.m. te stellen dat:

- een aantal preciseringen ontbreken;

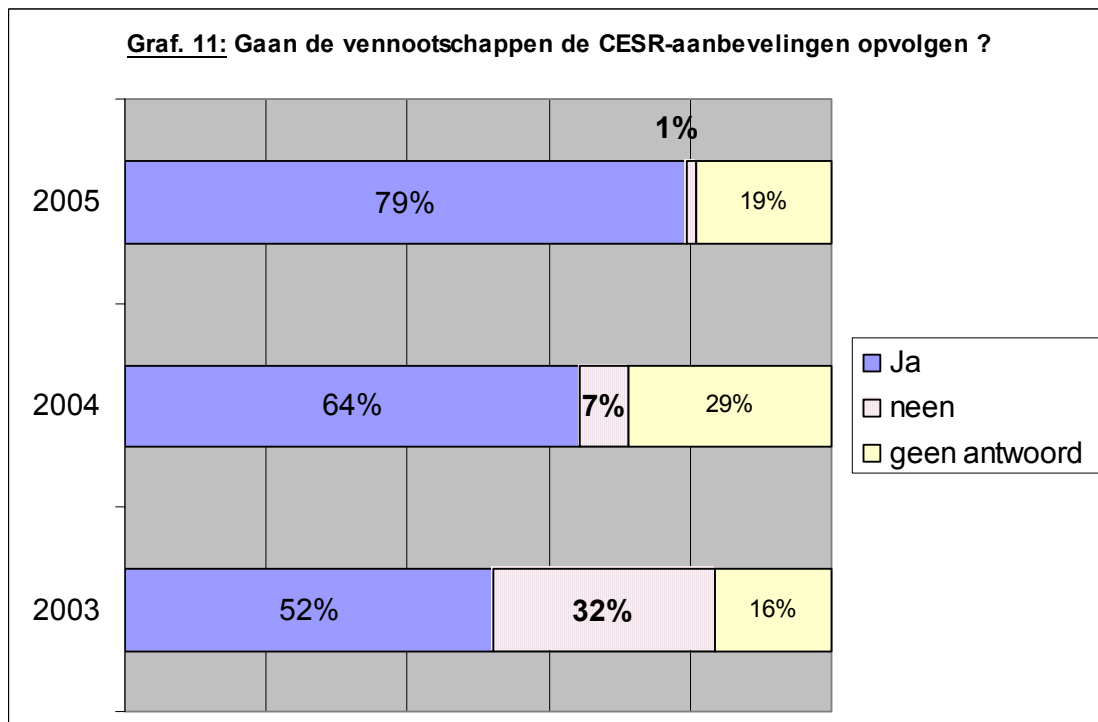
- bepaalde (belangrijke) gebeurtenissen of transacties nog niet zijn geregeld door IAS/IFRS;
- een genormaliseerd boekhoudplan/jaarrekeningschema ontbreekt;
- de reële kans dat er uiteenlopende interpretaties zullen ontstaan over de toe te passen normen.

Slechts 3 van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen bevestigen zonder voorbehoud het omvattende karakter van de IAS/IFRS.

4.7. Toepassing van de CESR-aanbeveling

In haar circulaire drong de CBFA erop aan dat de Belgische vennootschappen voor hun communicatiebeleid over de IAS/IFRS-transitie de richtlijnen zouden toepassen die opgenomen werden in de CERS-aanbeveling *“European Regulation on the Application of IFRS in 2005. Recommendation for Additional guidance regarding the transition to IFRS”*

De vennootschappen werden ondervraagd naar de geplande toepassing van deze aanbeveling in hun financiële rapportering over de boekjaren 2003, 2004 en 2005.

- 2003

Slechts een kleine meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (52%) verklaart in het jaarverslag 2003 informatie te verstrekken over de manier waarop zij de IAS-transitie uitvoeren en over de belangrijkste verwachte verschillen in vergelijking met de huidige rapportering.

Negen van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen verstrekken deze informatie.

- 2004

Een meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (64%) zou, indien voldoende betrouwbaar, in het jaarverslag 2004 op een omvattende wijze gekwantificeerde informatie verstrekken over de impact van de IAS/IFRS-toepassing.

Acht van de ondervraagde BEL 20-vennootschappen zou deze informatie verstrekken.

- 2005

Een belangrijke meerderheid van de ondervraagde vennootschappen (80%) antwoordt in 2005 vergelijkende cijfers 2004 te kunnen verstrekken met toepassing van IFRS 1, dit zijn de cijfers van 2004 met toepassing van de IAS/IFRS die gebruikt worden voor de opstelling van de jaarrekening 2005.

Er werden geen indicaties verstrekt of tegelijk ook de vergelijkende cijfers 2004 zouden worden gepubliceerd zoals die oorspronkelijk worden opgesteld, dit zijn de cijfers 2004 met toepassing van het Belgische jaarrekeningrecht.

5. Bijlagen

5.1. Lijst van de vennootschappen opgenomen in de IAS/IFRS-enquête

<u>Lijst van de Belgische vennootschappen die IFRS reeds gebruiken of (in principe) vóór 2005 zullen gebruiken of die US GAAP gebruiken en pas tegen 2007 verplicht zijn om hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen volgens IFRS</u>		
Naam Vennootschap	Boekhoudkundig referentiekader	Noteringsmarkt
Agfa-Gevaert	IFRS	1M
Arinso	IFRS	1M
Barco	IFRS	1M
Bekaert	IFRS	1M
Belgacom	IFRS	1M
CNP	IFRS	1M
Deceuninck	IFRS	1M
Epiq	IFRS	1M
GBL	IFRS	1M
I.P.T.E.	IFRS	1M
Innogenetics	IFRS	1M
Interbrew	IFRS	1M
Melexis	IFRS	1M
Recticel	IFRS	1M
Roularta	IFRS	1M
Solvay	IFRS	1M
Telindus	IFRS	1M
Umicore	IFRS	1M
Zenitel	IFRS	1M
Icos	US GAAP	1M

Vennootschappen die onder Belgisch recht niet verplicht zijn te consolideren

Naam Vennootschap	Noteringsmarkt
Agridec	1M
Almancora	1M
BNB	1M
Moustier	1M
Nord-Sumatra	1M
Rosier	1M
Solvus International	1M
Belreca	2M
Sucraf	2M
Flanders Language	NM
Keytrade Bank	NM

PM: vennootschappen die momenteel niet consolideren, maar waarvoor reeds bekend is dat ze onder IFRS wel geconsolideerde rekeningen moeten opstellen en die geantwoord hebben op de vragenlijst, zijn niet opgenomen in deze tabel.

Belgische vennootschappen die in 2005 moeten overstappen naar IFRS en aldus het voorwerp uitmaakten van de IFRS-enquête

Vennootschappen behorende tot de BEL20

Almanij
Colruyt
Delhaize
Dexia
D'leteren
Electrabel
Fortis
KBC Holding
Mobistar
Omega Pharma
UCB

Vennootschappen genoteerd op de eerste markt die niet behoren tot de BEL20
Accentis
Artwork Systems
Associated Weavers
Bois Sauvage
Brantano
Brederode
C.I.B. / Immobil
Campine
Carestel
Catala
CFE
Cimescaut
City Hotels
CO.BR.HA.
Deficom Group
Distrigaz
Docpharma
Dolmen
Duvel Moortgat
Econocom
Exmar
Financière de Tubize
Financière d'Obourg
Floridienne
Fluxys
Fountain Industries
GIMV
Hamon & Cie
Henex
IRIS
Keyware Technologies
Kinepolis
Koramic
Lotus Bakeries
LSG
Miko
Mitiska
Moury Construct
Neuhaus
Picanol
Pinguin
Real Software
Sabca
Saptec
SCF
Sioen

Socfin
Sofina
Solvac
Spadel
Spector
Systemat
Ter Beke
Texaf
Trustcapital
Van de Velde
VPK
Atenor
Auximines
AvH
Beluga
BMT
CMB
EVS Broadcast
IBA
Keytrade Bank
Option
PCB
Punch
Quick
Resilux
SBB / BBM
Sipef
Solvus
Tessengerlo
Think-Media
Ubizen
Unie de Porphyre
Van Dijk

Vennootschappen genoteerd op de Tweede Markt
Chine (2ème M)
Fin de Werister (2ème M)
Unibra (2ème M)
Fin de Neufcour (2ème M)
ITB (2ème M)
Scheerders (2ème M)
Vennootschappen genoteerd op de Nieuwe Markt
Best of Group (N.M.)
Blits (N.M.)
Ibt (N.M.)
Parc Paradisio (N.M.)

5.2. Vragenlijst inzake de IAS/IFRS-conversie

VRAGENLIJST IAS/IFRS CONVERSIE⁵

1. IAS/IFRS projectplanning

- Is er een IAS/IFRS conversieplan opgesteld?

- In bevestigend geval:

- werd het plan voorgelegd aan en/of goedgekeurd door de raad van bestuur?

- werden de nodige middelen vrijgemaakt om dit plan succesvol te realiseren?

⁵ Terug te bezorgen tegen uiterlijk 30 april 2004, bij voorkeur per e-mail op volgend adres: fmi.fin@cbfa.be

- geef een korte beschrijving van de krachtlijnen van het conversieplan (o.m. bestaan en samenstelling van een projectgroep, overleg met commissaris en/of auditcomité, identificering van de projectfasen, ingezette interne of externe middelen, timing, rapportering over stand van zaken,...)

2. Concrete conversiestappen

- Werden de waarderings- en consolidatieregels aangepast?

- Werden de belangrijkste verschillen geïdentificeerd?

- Werden IFRS vorming en opvolging van de IFRS ontwikkelingen gepland?

- Is reeds een aangepast informatiesysteem voor IFRS data aanwezig?

- Werde het interne management rapporteringssysteem aan IFRS aangepast?

- Werde een aangepast rapporteringsschema ontwikkeld?

- Gebeurde er een indeling in bedrijfs-/ geografische segmenten?

3. Problematische aspecten bij de IAS/IFRS conversie

Kunt u enige aanduiding geven of één van de volgende factoren problematisch is voor de IAS/IFRS conversie en de reden ervan:

- noodzakelijke data voor toepassing van de IAS/IFRS

- aanpassing van de IT systemen

- eerste IAS/IFRS toepassingsdatum

- kennis van de IAS/IFRS, vorming

- moeilijk toe te passen IAS/IFRS (IAS 14, IAS 17, IAS 19, IAS 36, IAS 39,...)

- ...

4. Timing van de IAS/IFRS conversie

- Wordt de IAS/IFRS openingsbalans opgesteld en een IAS/IFRS boekhouding gevoerd vanaf 1 januari 2004 of gebeurt de IAS/IFRS conversie op een latere datum (vermelding van het geplande tijdstip)?

- Zal de periodieke rapportering in 2005 gebeuren met IAS/IFRS toepassing?

5. Kostprijs van de IAS/IFRS conversie

Kunt u een aanduiding geven over de geschatte kost van de IAS/IFRS conversie met verdeling over de belangrijkste onderdelen ervan?

6. Beoordeling van de IAS/IFRS

Bent u van oordeel dat de IAS/IFRS:

. op zich begrijpelijk en toepasselijk zijn (zonder bijkomende duiding)?

. resulteren in een jaarrekening die voor een groot aantal gebruikers nuttig is voor het nemen van economische beslissingen (toegevoegde waarde ten aanzien van huidige toepassing van Belgische jaarrekeningnormen)?

. een omvattend antwoord bieden voor het verwerken van gebeurtenissen en transacties in de jaarrekening?

7. Communicatie inzake de IAS/IFRS conversie

Duidt aan in welke mate rekening zal worden gehouden met de CESR aanbeveling inzake de IAS/IFRS transitie:

- jaarverslag 2003

- jaarverslag 2004

- jaarrekening 2005

8. IAS Consultatief Comité

In voorkomend geval kunt u hieronder een door u belangrijk geachte IAS/IFRS problematiek vermelden die nuttig zou kunnen worden voorgelegd aan het IAS consultatief comité, rekening houdend met de doelstellingen ervan (eerste IAS/IFRS toepassing door de Belgische genoteerde vennootschappen opvolgen en adviesverstrekking over een aangepast toezichtsbeleid).

Gepubliceerde studies

1. De halfjaarlijkse communiqués 1997 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (december 1997).
2. Kasstroomtabel of financieringstabel : vergelijkend onderzoek van de informatieverstrekking door op de termijnmarkt genoteerde ondernemingen (februari 1998).
3. Publicatie van specifiek voor beleggers bestemde gegevens door op de termijnmarkt genoteerde vennootschappen (maart 1998).

4. Communiqués over de jaarresultaten 1997 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (mei 1998).
5. Vergelijkende studie over de informatie inzake “corporate governance” die door Belgische genoteerde vennootschappen wordt gepubliceerd (oktober 1998).
6. De halfjaarlijkse communiqués 1998 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (december 1998).
7. Transparantie met betrekking tot de effectenportefeuille (januari 1999).
8. De communiqués over de jaarresultaten van 1998 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (mei 1999).
9. Waarderingsregels (juli 1999).
10. Vergelijkende studie over de informatie die de Belgische genoteerde vennootschappen publiceren (jaarrekeningen 1998) inzake “corporate governance” (november 1999).
11. Publicatie van specifiek voor beleggers bestemde gegevens door op de eerste markt genoteerde Belgische vennootschappen (december 1999).
12. De halfjaarlijkse communiqués 1999 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (december 1999).
13. De communiqués over de jaarresultaten van 1999, gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (juli 2000).
14. De halfjaarlijkse communiqués in 2000 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (november 2000).
15. De communiqués die de op de eerste en de op de nieuwe markt genoteerde vennootschappen hebben gepubliceerd over hun jaarresultaten 2000 (juli 2001).
16. De halfjaarlijkse communiqués in 2001 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (november 2001).
17. De communiqués over de jaarresultaten 2001 van de vennootschappen die op de eerste en op de nieuwe markt genoteerd zijn (juni 2002).
18. De halfjaarlijkse communiqués die in 2002 zijn gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt zijn genoteerd (december 2002).
19. Kwartaalinformatie Q 3/2002 gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt zijn genoteerd (februari 2003).

20. Informatie op het internet – Verhandeling van rechten van deelneming via internet (juli 2003).
21. Methodologie gebruikt voor de risicoberekening van ICB's (juli 2003).
22. De communiqués over jaarresultaten 2002 van de vennootschappen die op de eerste en op de nieuwe markt zijn genoteerd (september 2003).
23. De in 2003 gepubliceerde halfjaarlijkse communiqués van de vennootschappen die op Euronext Brussels genoteerd zijn (december 2003).
24. De in 2003 gepubliceerde kwartaalcommuniqués van de vennootschappen die op Euronext Brussels zijn genoteerd (februari 2004).
25. De jaarlijkse communiqués 2003 van de vennootschappen die op Euronext Brussels genoteerd zijn (juni 2004).

Alle studies kunnen op de CBFA-site (www.cbfa.be) gedownload worden of tegen 4 € per studie besteld worden via e-mail (doc@cbfa.be).

CBFA / DOCUMENTATIE EN PUBLICATIES

LOUIZALAAN 99

1050 BRUSSEL

FAX : 02/535.23.23
